

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie z wniosku Z. D. z udziałem (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. Oddział Ł.-Miasto ustanowił na nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położoną w R. gminie Z. dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą nr (...) stanowiącej własność Z. D., na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w L., służebność przesyłu polegającą na znoszeniu istnienia na tejsze nieruchomości infrastruktury elektroenergetycznej należącej do (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. w postaci słupa i linii energetycznej 110kV służących do przesyłu energii elektrycznej i prowadzenia za pomocą tych urządzeń dystrybucji energii elektrycznej, jak również na prawie do korzystania przez (...) Spółkę Akcyjną w L. z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, przebudowy urządzeń i instalacji elektroenergetycznych (w tym wprowadzania nowych obwodów), o których mowa w pkt 1, wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren tejsze nieruchomości odpowiednim sprzętem przez pracowników (...) Spółki Akcyjnej w L. oraz przez wszelkie podmioty i osoby, którymi (...) Spółka Akcyjna w L. posługuje się w związku z prowadzoną działalnością – o obszarze 0,1327 ha, której dokładny przebieg ilustruje mapa biegłego mgr B. Z., zaewidencjonowana w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 2 listopada 2011 roku pod nr 092- (...) – za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 5.396 zł. Sąd ustalił, że mapa szczegółowo opisana w pkt 1 stanowi integralną część postanowienia oraz orzekł o kosztach postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na ustaleniu, że na działce wnioskodawczyni nr (...) w narożniku od frontu posadowiony jest słup energetyczny oraz przewody linii energetycznej, właścicielem wskazanych urządzeń jest uczestnik.

Sąd Rejonowy zważył, że podstawę wniosku stanowi przepis art. 305¹ k.c. Uczestnik podniósł, że przysługuje mu prawo posiadania i korzystania ze wskazanych urządzeń przesyłowych na mocy decyzji administracyjnej nr 346 z dnia 30 września 1981 roku oraz decyzji Naczelnika Gminy w Z. z dnia 12 października 1982 roku wydanej w trybie art. 35 pkt 1 ustawy 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości. Uczestnik złożył kserokopie przedmiotowych decyzji, jednakże mimo podjętych przez Sąd starań nie udało się odnaleźć oryginałów tych decyzji. Sąd uznał, że wskazane kserokopie nie mogą stanowić dowodu w niniejszej sprawie. Ponadto wskazane kserokopie są nieczytelne i nie wynika z nich jednoznacznie, że dotyczą one nieruchomości wnioskodawczyni. Z kserokopii załącznika numer 1 do decyzji Naczelnika Gminy w Z. wynika jedynie, że właścicielem jednej z nieruchomości, przez którą miała przebiegać linia energetyczna była osoba o tym samym nazwisku, co do zbywcy nieruchomości oraz, że dotyczyła ona m.in. działki nr (...). Nie wskazano natomiast, czy działka ta ulokowana jest w miejscowości R., gminie Z., a zatem czy jest tożsama z działką będącą własnością wnioskodawczyni.

Z uwagi na powyższe, brak było w ocenie Sądu Rejonowego podstaw do skonstruowania domniemania faktycznego, iż złożona do akt kserokopia decyzji dotyczyła przedmiotowej działki. Sąd nie podzielił zapatrywania uczestnika podnoszącego zarzut zasiedzenia służebności z uwagi na brak upływu terminu koniecznego do nabycia prawa w tym trybie.

Sąd zauważył również, że w przypadku państwowych osób prawnych, a takimi było Państwowe Przedsiębiorstwo (...) – Zakład (...), bieg zasiedzenia rozpoczyna się z dniem 1 lutego 1989 roku, a więc z datą wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz.U. nr 3 poz. 11), bowiem z tą datą w myśl zgodnego stanowisko doktryny i orzecznictwa, państwowe osoby prawne uzyskały prawo do nabywania praw i obowiązków bezpośrednio na swoją rzecz i w swoim imieniu, a zatem do swego majątku. Stosownie do przepisu art. 176 § 1 k.c. istnieje możliwość doliczania czasu posiadania przez poprzednika. Uczestnik jednak nie wykazał, iż jest następcą prawnym jakichkolwiek podmiotów, które w okresie wcześniejszym użytkowały przedmiotową linię. Sąd uznał, że nawet gdyby doliczyć posiadanie poprzedników prawnych to i tak nie upłynąłby okres konieczny do zasiedzenia służebności w niniejszej sprawie. Uczestnik nawet nie wskazał, od kiedy należy liczyć termin zasiedzenia, zaś ciężar dowodowy w tym zakresie spoczywał na nim.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w odwołaniu do art. 520 § 2 k.p.c.

Od wskazanego postanowienia apelację złożył uczestnik, zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie:

1. art. 231 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie,
2. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, poprzez pominięcie w ocenie stanu faktycznego załączonych kserokopii decyzji administracyjnych,
3. art. 234 k.p.c. wobec nieuwzględniania domniemań prawnych wynikających z art. 7 k.c., art. 340 i art. 341 k.c.,
4. art. 305² § 2 k.c. poprzez ustanowienie służebności przesyłu w sytuacji wykazania przez uczestnika legalności korzystania z gruntów wnioskodawcy,
5. art. 7 k.c., art. 340 i 341 k.c. z uwagi na ich niezastosowanie.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku o ustanowienie służebności i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest niezasadna.

Nietrafnym okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten wyznacza ramy dla sądu w zakresie oceny wiarygodności i mocy dowodów, która winna być dokonana na podstawie wszechstronnego rozważania całego zebranego materiału dowodowego, zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił zebrane dowody i na ich podstawie dokonał trafnych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i uznaje za własne. Ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego zatem nie naruszają reguł swobodnej oceny dowodów.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił zgromadzone w sprawie dokumenty w postaci kserokopii decyzji administracyjnej nr 346 z dnia 30 września 1981 roku oraz decyzji Naczelnika Gminy w Z. z dnia 12 października 1982 roku. Po pierwsze słusznie Sąd I instancji uznał, że decyzje te są w kserokopii i w niniejszej sprawie nie posiadają waloru dowodowego. Kwestia wykazania w sprawie uprawnienia uczestnika do urządzeń przesyłowych, z punktu widzenia przedmiotu sprawy, ma kluczowe znaczenie i nie może opierać się na kserokopiiach decyzji, przy braku innych dowodów wspierających fakt wydania takich decyzji. Wprawdzie art. 308 § 1 k.p.c. dopuszcza dowód z fotokopii, jednakże przepis ten nie może służyć obchodzeniu wymogu dowiedzenia, że określona decyzja, która ma mieć walor dokumentu urzędowego, o jakim mowa w art. 245 k.p.c., została wydana. Nie można także pominąć, że wnioskodawczyni w sprawie od początku kwestionowała omawiane decyzje, a złożona kserokopia nie została potwierdzona zgodnie z wymogami art. 129 k.p.c.. Po wtóre, jak trafnie zauważył Sąd Rejonowy, z załącznika do decyzji Naczelnika Gminy Z. z dnia 12 października 1982 roku nie wynika w sposób niebudzący wątpliwości, aby decyzja ta odnosiła się do przedmiotowej nieruchomości. Brak bowiem tożsamości miejscowości przedmiotowej nieruchomości i miejscowości wymienionej w decyzji oraz nazwiska właścicieli. Wszystkie te okoliczności słusznie doprowadziły Sąd Rejonowy do wniosku, iż omawianym kserokopiom nie można nadać waloru dowodowego w zakresie przysługiwania zakładowi energetycznemu prawa do posadowienia urządzeń i linii przesyłowej.

Niezasadny jest także zarzut apelacji naruszenia art. 231 k.p.c. Sąd I instancji trafnie tego przepisu nie stosował. W sprawie brak było podstaw do wyprowadzenia domniemań faktycznych z innych ustalonych faktów. Nie można podzielić argumentacji skarżącego, że omawiane kserokopie decyzji mogły stanowić podstawę domniemań faktycznych. Powołane wątpliwości dowodowe, co do przedstawionych kserokopii, wykluczają czynienie ustaleń faktycznych w sprawie w oparciu o te kserokopie. Ponadto apelujący nie wykazał w sprawie innych faktów, pozwalających na wyprowadzenie domniemania, że posadowienie linii przesyłowej odbyło się zgodnie z

obowiązującymi wówczas przepisami. Sam fakt, że do wybudowania linii przesyłowej i urządzeń przesyłowych doszło, nie może przesądzać o legalności takiego działania.

Pozostałe zarzuty apelacji koncentrują się wokół kwestii nieuwzględnionego przez Sąd Rejonowy zarzutu zasiedzenia służebności przez uczestnika.

Dla stwierdzenia zasiedzenia konieczne było w sprawie wykazanie przez uczestnika posiadania samoistnego urządzeń przesyłowych przez wymagany przez prawo okres (art. 172 k.c. w zw. z art. 292 k.c.).

W tym zakresie zauważyć należy, że uczestnik nie wykazał, że jego posiadanie, jak i posiadanie poprzednich posiadaczy urządzeń było posiadaniem w dobrej wierze. Posiadanie to nie znajdowało bowiem oparcia w decyzji administracyjnej, posiadającej umocowanie w obowiązujących i przywołanych przez Sąd Rejonowy przepisach, pozwalających na władanie przedmiotową nieruchomością. Ani uczestnik, ani poprzedni posiadacze urządzeń nie mieli zatem usprawiedliwionych okolicznościami przekonania, że przysługuje im prawo do nieruchomości w zakresie posadowienia i korzystania z linii energetycznej. W takiej sytuacji posiadanie uczestnika i poprzedników prawnych ocenić należy, jako posiadanie w złej wierze.

Trafnie ocenił Sąd Rejonowy, że uczestnik nie sprostował także obowiązkowi dowodowemu w części dotyczącej wykazania, że ma on status następcy prawnego w stosunku do poprzednich posiadaczy i można mówić o ciągłości posiadania. Z takiego dowodu nie zwalnia uczestnika art. 340 k.c., na który powołuje się w apelacji skarżący. Przepis ten stanowi o domniemaniu ciągłości posiadania oraz wskazuje, że niemożność posiadania wywołana przez przeszkodę przemijającą nie przerywa posiadania. Przepis ten dotyczy jednak danego posiadacza i jego posiadania, a nie służy on do ustalenia ciągłości posiadania pomiędzy kolejnymi posiadaczami.

Skarżący nie może także powoływać się na domniemanie dobrej wiary z art. 7 k.c. oraz domniemanie posiadania zgodnego z prawem, o jakim mowa w art. 341 k.c. Jest bowiem oczywiste, że zakład energetyczny, który instalował urządzenia przesyłowe na nieruchomościach, w tym nieruchomości wnioskodawczyni wiedział, że czyni to na nieruchomości, która nie stanowi jego własności. Brak także podstaw w sprawie do uznania, że posadowienie linii energetycznej odbyło się na podstawie prawidłowo wydanych decyzji administracyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Na marginesie zauważyć należy, że nawet jeżeli by przyjąć, że uczestnik wykazał swoje i posiadanie swoich poprzedników prawnych to i tak zarzut zasiedzenia nie mógłby zostać uwzględniony z uwagi na brak upływu wymaganego prawem terminu – 30 lat posiadania samoistnego. Posiadanie uczestnika można bowiem rozpatrywać wyłącznie jako posiadanie w złej wierze. Uczestnik, który podniósł zarzut zasiedzenia, nie wskazał okoliczności faktycznych, nie wskazał precyzyjnie daty początkowej ani końcowej zasiedzenia. Nawet jeżeli by przyjąć datę początkową posiadania linii energetycznej na 1984 r (data wydania decyzji administracyjnej), to do zasiedzenia służebności doszłoby w 2014 roku, chociaż nadal nie jest znany miesiąc, z którym miałby upłynąć 30-letni termin. Wnioskodawczyni złożyła wniosek o ustanowienie służebności w dniu 27 sierpnia 2009 roku. W tym dniu zmanifestowała swoją wolę ukształtowania między stronami stosunku prawnego, dotyczącego zasad korzystania z jej gruntu. Wniesienie wniosku uznać więc należy za czynność przerywającą zasiedzenie służebności gruntowej.

Słusznie więc Sąd Rejonowy na podstawie art. 305² § 2 k.c. ustanowił służebność przesyłu na nieruchomości wnioskodawczyni za wynagrodzeniem.

Jak wyżej przedstawiono, zarzuty apelacji okazały się chybione. Jednocześnie nie ujawniono okoliczności, które w postępowaniu odwoławczym podlegają uwzględnieniu z urzędu. W tym stanie rzeczy apelacja, jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w odwołaniu do art. 520 § 2 k.p.c. Na kwotę przyznaną z tego tytułu na rzecz wnioskodawczyni złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 7 pkt 3 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności

radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 490).